

FIGUERAS, Narcís;
 PUIGVERT, Joaquim M.
Tribulacions d'un masover fadristern.
 Narcís Ciurana, de Maçanet de la Selva,
 i el seu llibre de comptes i memòries,
 1886-1912.
 Taller d'Història de Maçanet
 de la Selva/Centre d'Estudis
 Selvatans, Maçanet, 1998.
 (Estudis i Textos, 5), 112 pàg.

Comptes i tribulacions d'un pagès

LA LLOABLE TASCA del Taller d'Història de Maçanet de la Selva s'ha traduït aquesta vegada en l'acurada edició d'aquest llibre de comptes i memòries de Narcís Ciurana, un masover fadristern nascut a Franciac el 1871 i mort a Maçanet el 1925, escrit en castellà perquè aquesta era l'única llengua que va aprendre durant el poc temps que va poder anar a escola, encara que amb moltes catalanades, per venjar la gasiveria del seu pare.

Tot i que el text publicat només abasta el seu període de joventut (1886-1996) i que el seu interès literari és quasi nul, té en canvi un alt interès des d'un punt de vista documental, sociològic i lingüístic, perquè ens diu clarament quant li costava la roba i el calçat respecte al temps del seu

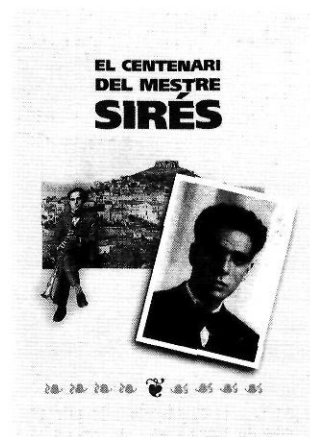
pare, i és un dels escassos testimonis escrits de les penúries i canvis d'aquest moment i sector social de la pagesia catalana.

Altrament en l'estudi preliminar els seus editors situen perfectament el text i el personatge en el context social, pedagògic i lingüístic decimonònic en què es va configurar, marcat per una escolarització feble i en castellà impartida per mestres catalans amb escassos recursos metodològics, quan ja la Renaixença començava a treure els seus primers fruits, amb abundants notes bibliogràfiques i lingüístiques.

Els autors ressalten amb encert la transcendència que va tenir la imposició d'un ensenyament únicament en castellà en l'ortografia catalana, que si no hagués estat per la reforma fabria-

na hauria estat mortal per al català, com ho ha estat per al valencià, igual que el francès ho ha estat per a l'occità.

Joan Fort i Olivella

El centenari del mestre Sirés.
 (Begur, 1898 - Palafrugell, 1971).
 Ajuntament de Begur, 1998. 56 pàg.

Un músic begurenc

EL MESTRE SIRÉS és persona coneguda a Begur i a Palafrugell, però, més enllà d'aquesta subcomarca que Josep Pla anomenava «l'Empordanet», quasi ningú el coneix pel seu nom. Nogensmenys, tothom sabia de qui parlem si hi afegim que Frederic Sirés és l'autor de l'havanera *La gavina* pel fet d'haver estat divulgada per una cantant famosa com és la Marina Rossell. El jove Sirés va compondre aquella havanera l'any 1924, empès per l'enyor de la seva estimada Ofèlia, una noia que va deixar a Cuba uns anys abans. Com molts catalans de la seva època, Sirés va provar fortuna a les Amèriques, però el clima humit de les Antilles el féu retornar a Begur en ésser incompatible amb una afeció asmàtica. Frederic Sirés i Puig va néixer a Begur ara fa cent anys i per la seva

dedicació a la música se'l coneix com el «Mestre Sirés».

En l'actual commemoració del centenari, l'Ajuntament de Begur i l'Arxiu municipal han organitzat actes literaris i musicals juntament amb l'edició d'un recull d'entrevistes i records. Aquesta publicació deixa ben perfilada la biografia i la personalitat del mestre Sirés i explica els laberints professionals propis d'un home de principi de segle. També s'hi expliquen moltes anècdotes de la seva vida i s'hi publiquen algunes de les seves poesies, ja que el mestre, a més de músic, també era un lletraferit. L'ambient musical de principi de segle tant de Begur com de Palafrugell, amb els cors de Clavé i la dèria cantaire dels homes i dones de la indústria surera, és descrit

en aquest llibret juntament amb la feina del mestre fins els últims anys de la seva vida.

El mestre Sirés residia a Begur abans i després de la breu estada a Cuba, tot i tenir bona part de la feina a Palafrugell. Quan l'any 1936 es va casar, va fixar la seva residència a Palafrugell però sovintejaven les seves estades a Begur. Després de la Guerra Civil, però, un ajuntament de l'època l'obligà a vendre per pocs diners una casa de la seva propietat. Llavors, el begurenc de tota la vida va desterrar-se voluntàriament de Begur i mai més no va voler saber res del seu poble.

La celebració de l'actual centenari té una marcada vocació de desgreuge.

Joaquim Valentí i Fiol